

ÁRSINS VITANARFRÓÐU

KAPPING 2023/2024

SPURDÓMUR

Hvat er tað, sum ger at tað brennir í munninum, tá tú etur chilli?

Hvat kann “sløkkja eldin” ?

Granskarar: 4.flokkur í Skála skúla

INNGANGUR

Stutt um arbeiðið og frágreiðingina

Aftaná at hava tosað aftur og fram, valdu vit at arbeiða við chilli. Tað hildu vit vera spennandi og eisini at vita, hvussu longi vit kláraðu at hava tað í munninum. Vit byrjaðu við, at tosa um, hvørjar royndir vit høvdu við at eta chilli, næstan øll høvdu roynt tað. Eisini høvdu vit ymiskar royndir við, hvat hjálpti, fyri at fáa tað, at halda uppat at brenna.

Lærari: Nomi Jacobsen

Navn, teldupostur nomi.jacobsen skulin.fo

Luttakarar: 4.flokkur

Nøvn á øllum:

Jasmin, Malan Fríða, Jóhan, Jónfinnur, Dávur, Óli, Marjan, Aura, Annró og Miriam

Vit loyva, at frágreiðingin verður lögð á gransking.fo, og at tilfar úr henni kann verða nýtt til marknaðarføring

INNIHALD

1. HETTA UNDRAST VIT Á

Tekstur og myndir

1. Hetta undrast vit á
 - 1.a Hvat er tað sum ger, at chilli brennir?
 - 1.b.Hvat kann fáa tað, at halda uppat at brenna og hví?

2. HVÍ ER TAÐ SO?

Tekstur og myndir

1. Hví er tað so?
 - 2.a Vit halda at tað eru fræið í chillinum, sum ger, at tað brennir
 - 2.b.Onkur helt, at vatn hjálpir, tí tað er kalt. Onkur helt, at tað er betri við øðrum køldum, tí tað verður ikki so skjótt vekk úr munninum sum vatn, t.d. ísur og mjólk.

3. LEGGIÐ EINA ÆTLAN

Tekstur og myndir

1. Leggið eina ætlan
2. Vit fara oman í handilin at keypa chilli, mjólk, yougurt og ís. Vit gera eitt spurnarskema, har vit arbeiða tvey og tvey, vita hvat hjálpir best at køla við, uppá eina bestemta tíð.

4. SAVNIÐ UPPLÝSINGAR

Tekstur og myndir

1. Savnið upplýsingar
2. Tá vit komu aftur í skúlan, fóru vit at royna, at eta chilli. Øll fingur ein lítlan bita og summi hildu tað var sera sterkt, onnur at tað ikki var so sterkt. Longri vit høvdu tað í munninum, sterkari bleiv tað. Um vit tugdu tað, bleiv tað eisini sterkari. Vit royndu at køla munnin við vatni, men tá vit høvdu svølgd vatnið, var akkurat líka ringt. Vit royndu, at halda munnin undir rennandi vatni, men beinavegin vit fóru undan vatnstráluni, byrjaði at brenna aftur. Næsta dagin fóru vit at gera kanning, fyri at finna útav, hvat var best at brúka, at køla munnin niður við.

Vit gjørdu eitt spurnarskema, sí viðfesti.

Vit fyltu koppar við reint yougurt, mjólk og ísi.

Vit brúktu vatn, at skola ímillum við.

Vit arbeiddu saman, tvey og tvey. 1,ferð var annar royndarpersónur og hin granskari og tá alt var roynt, býttu vit um. Sí mynd.

Vit brúktu stopp ur, spurnarskema og blýant.

- 4 a Umframt at gera hesar royndir, hava vit aftaná lisið og lærarin hevur lisið fyri okkum. Vit hava funnið upplýsingar á netinum, hvat er í chilli, sum ger at tað brennir og hví er okkurt betri at køla munnin við enn annað.

Miriam

Malan Frida

Kanning hjá 4. fl. 2024

Stofur	10 mín	20 mín	30 mín	40 mín	50 mín
1	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
2	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
3	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
4	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
5	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
6	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
7	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
8	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
9	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
10	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
11	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
12	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
13	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
14	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
15	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
16	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
17	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
18	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
19	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243
20	0,243	0,243	0,243	0,243	0,243

ÁRSINS VITANARFRÓÐU

KAPPING 2023/2024

5. HETTA ERU VIT KOMIN FRAM TIL

Tekstur og myndir

1. Hetta eru vit komin fram til :

Aftaná, vit vóru liðug við royndirnar, fóru vit at lesa um chilli. Vit lósu í eini grein um chilli, at tað ikki eru fræini, men tann hvíti veggurin í fruktini, sum er sterkast. Hetta evnið eitur capsain. Tá vit eta hetta, hendir tað sama, sum tá vit eta ov heitan mat, men hendan pínan blívur vekk aftur. Hetta er ikki farligt, men man fer at sveitta og verður reyður í høvðinum og tað hendi eisini hjá okkum.

Vit funnu sjálvi útav, at tað hjálpti ikki at skola við vatni. Vit lósu um hetta aftaná og grundin til, at tað ikki hjálpir at brúka vatn er, at vatnið fordeilir bara evnið capsain runt í munninum og ger tað verri. Vatnið upploysir ikki evnið, men tað ger t.d. mjólk og annað sum kemur frá mjólk.

Vit funnu útav, at tað er ymiskt, hvat hvør heldur hjálpir best, men mjólk og ísur vóru tey flestu samd um hjálpti best.

Vit funnu eisini útav, at tað er ymiskt hvussu nógv man tolir.

6. SIGIÐ ØÐRUM FRÁ

Tekstur og myndir

1. Sigið øðrum frá

Vit tóku chilli útvið í fríkorter, men tað vóru ikki øll, sum torðu at roynd. Til morgunsangin, fara vit at fortelja hinum, tað vit hava lært. Tá fara vit eisini at hava mjólk við, sum tey kunnu drekka aftaná, so kanska tey tora betur.

Vit valdu chilli, tí vit hava ofta snakka um, hví tað er so sterkt og vit hava onkuntíð kappast, hvør klárar tað best.

Vit høvdu tað sera stuttligt, tá vit arbeiddu við hesum. Vit funnu eisini útav, at summi tola betur sterkt enn onnur.

Ein genta í okkara flokki kemur frá Filippinunum hon tolir væl at eta chilli. Hon etur eisini sterkari mat enn vit, sikkurt tí.

dæmi um spurnarblað:

Kanning hjá 4.fl. 2024

royndarfólk	<i>Malan frída</i>			
kanningarfólk	<i>Aura</i>			
Chilli	10 sek	20 sek.	30 sek.	
	1-2- 3 -4-5	1-2-3- 4 -5	1-2-3- 4 -5	Hvussu nógv brennir tað
yougurth	10 sek	20 sek.	30 sek.	
	1-2- 3 -4-5	1-2- 3 -4-5	1-2-3- 4 -5	Hvussu nógv brennir tað
mjólk	10 sek	20 sek.	30 sek.	
	1-2- 3 -4-5	(1)-2-3-4-5	(1)-2-3-4-5	Hvussu nógv brennir tað
ís	10 sek	20 sek.	30 sek.	
	1- 2 -3-4-5	(1)-2-3-4-5	(1)-2-3-4-5	Hvussu nógv brennir tað

